

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

*За дейността на Националната асоциация
за приемна грижа*

2018 г.

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ
ЗА ПРИЕМНА ГРИЖА

Помогнахме на 435 деца.

През 2018 година Националната асоциация за приемна грижа подкрепи 435 деца, настанени в приемните семейства-членове на единствената родителска организация на приемни родители в България.

Успяхме да дарим емоция, грижа, да споделим празници и да подкрепим приемни родители на много български изоставени деца, които живеят в своите нови семейства. Това ни прави горди и щастливи.

Защото имаме приятели - най-големият телеком А1 е наш партньор в правенето на добрини. И продължаваме заедно и през 2018 г.

Защото детското щастие зависи от отговорните възрастни.

НАШАТА ВИЗИЯ

Сигурно и истинско детство за уязвимите български деца!

НАШАТА МИСИЯ

Ние сме организация на приемни родители, която подкрепя развитието на приемната грижа чрез информиране, консултиране, застъпничество и лобиране в защита на правото на семейна грижа на уязвими деца в България.

НИЕ ПРАВИМ ТОВА КАТО:

- Информираме и консултираме приемните родители за техните права, отговорности и възможности.
- Защиатаваме правото на детето на достоен живот в семейна среда.
- Подпомагаме държавата и заинтересованите страни за развитието на приемната грижа, като правим предложения за подобряване на процеса чрез изменения в законодателството.
- Съдействаме за намаляване на регионалните дисбаланси в прилагането на приемната грижа.
- Популяризираме ползите, предизвикателствата и проблемите на приемната грижа в България.
- Популяризираме добри практики на Международната организация за приемна грижа (IFCO), в която членуваме.

Държавата получи Добър 3.50 за приемната грижа и осиновяването през 2018 г.

През 2018 г. проектът „Приеми ме 2015” продължи да бъде единствената държавна инициатива, финансирана с европейски средства, която анализира, проучва и проследява напредъка в приемната грижа. В рамките на проекта през 2018 г. бе поставен акцент върху качеството на супервизията на приемните родители и социалните работници, както и развитието на компетенциите по оценяването на приемни родители от Комисиите по приемна грижа чрез реализирането на обучения за членовете им. Това се казва в годишния доклад "Бележник 2019 за средния успех на държавата."

Към 30.11.2018 г. в приемни семейства са настанени 2 250 деца, като едва 4 от тях са в доброволни. Към 30.11.2018 г. броят на утвърдените приемни семейства е 2 354, от които 7 доброволни. За 2018 г. най-големият брой на деца, настанени в приемни семейства, е на тези на възраст от 6 до 14 години, като децата от 0 до 3 години са 628. Децата с увреждания в приемна грижа през 2018 г. са 175. Тези, които напускат приемната грижа, отиват основно в осиновителни семейства (586 за 2018 г.) или се реинтегрират се в родните си семейства (241). Въпреки положителната статистика и увеличеният брой на децата, преминали през приемна грижа (естествен ход в процеса на деинституционализацията и на системното закриване на специализираните институции за деца), могат да се посочат някои основни проблеми, които не бяха решени и през 2018 г.:

Високият брой на приемни семейства без настанени деца – към края на годината в повече от 400 семейства не са настанени деца. В голяма част от тях дете не е настанявано от няколко месеца до година. Това е притеснително поради факта, че одобрени и обучени приемни семейства се демотивират, но и инвестираните ресурси в обучения, подкрепа и развитие на приемните родители не са устойчиви. Със свое указателно писмо в края на 2018 г. АСП даде изрични указания на структурите си за това, че при предприемане на настаняване на дете в приемно семейство на територията на друга област, отговорността за транспортирането на детето е на отдел „Закрила на детето“, който предприема мярката за закрила. Това също представлява пречка за осигуряването на приемна грижа за деца, които се нуждаят от нея, за които регионът, от който са не може да гарантира такава. Липсата на автомобили, финансови средства, застраховка при потенциална злополука, са част от предизвикателството пред държавните отдели и са причина за ограничаване на настаняването на деца от едно населено място в друго. И през 2018 г. не беше направено необходимото да се гарантира правото на приемни родители, одобрени на територията на една област/община в страната, да упражняват професията си на друга територия. Практиката до момента показва, че ако приемни родители искат да бъдат приемни родители в друго населено място или друга област, трябва да преминат през цялата процедура по одобрение и вписване в местния регистър.

И през тази година родителите нямаха възможността да бъдат наети по трудово правоотношение, на каквото са наети социалните работници по проект „Приеми ме 2015“. Заети на граждански договор, приемните родители губят възможността да се възползват от обезщетения за временна нетрудоспособност или безработица. Когато детето, настанено в приемно семейство, бива изведено, приемните родители губят всичките си доходи. Практиката показва, че със сключването на граждански договор с приемното семейство, декларативно се приема отношения на партньорство с неясно дефинирани общи цели, права и задължения. Това води до загубата на сигурност и мотивация у приемните родители.

Изработването на единен финансов стандарт за приемната грижа бе отложено и не се реализира. Разработването на такъв стандарт е от ключово значение за устойчивостта на приемната грижа след края на проекта „Приеми ме 2015“ и финансирането на приемната грижа от държавния бюджет. Липсата на единния финансов стандарт е причина за отлагане във времето на сериозната дискусия за формата на приемната грижа, както и за постигането на консенсус по основни въпроси, свързани с качеството ѝ – въвеждането на професионализация, определяне на типа на договаряне, включително с неправителствени организации и частни доставчици, гарантиране на социалната и икономическата сигурност на приемните родители, остойностяване на подкрепата към тях и професионалистите, ангажирани с прилагането ѝ и др.

За съжаление, екипът за управление на проект „Приеми ме“, част от Агенцията за социално подпомагане (АСП), и дирекцията за закрила на детето, също част от АСП, не успяха да регулират в достатъчна степен диалога и да насърчат екипната работа и екипното взаимодействие (независимо от указателните писма и положените усилия по време на регионалните срещи,) между социалните работници от областните екипи по приемна грижа и служителите в отделите за закрила на детето. Силно централизирания модел управление на приемната грижа изчерпа възможностите на проект „Приеми ме“ за подобряване качеството на услугата, както и насърчаване на взаимодействие между различните екипи.

Въпреки, че относителния дял на децата настанени с мярка за закрила при близки и роднини се запазва постоянен през последните години, и през 2018 г. не се направи необходимото тази мярка за закрила да бъде придружена с определен стандарт. Не съществуват механизми за проследяване на качеството на грижа, нито форми за подкрепа към отглеждащите семейства.

Извън ползването на конкретна институция продължават да бъдат и децата, оставени от родителите си на близки хора, за да работят в чужбина. Доставчици на социални услуги алармират, че този феномен става характерен, особено за определени региони в страната, като децата стават обект на внимание на социалните служби едва след установен сериозен риск за детето. Следва да се отдели внимание, като първа стъпка да е проучване на размера на проблемите сред тези деца, за да може да има целенасочени мерки за подкрепа и превенция на бъдещи рискове.

Осиновяване

Работата за промяна на Семейния кодекс, стартирала през 2016 г., остана без развитие за още една поредна година. С това остава актуална липсата на правна рамка и административни процедури, които адекватно да регламентират, както събирането и съхраняването на максимално подробна информация за биологичните родители, братя и сестри, така и регламентирането на достъп до нея, който да защитава интересите и на трите страни в осиновителния процес – правото на детето на информация за биологичния си произход.

По инициатива на ДАЗД и с участието на заинтересовани страни, през 2018 г. бяха разработени насоки за подготовка на детето за национално или международно осиновяване, които следва да подпомогнат специалистите в работата им с децата включени в регистрите за осиновяване, както и доставчиците на социална услуга, предоставящи услуги за тези деца до осиновяване и/или пълнолетие, в случай че осиновяване не се случи.

Разработената съвместно с организации от неправителствения сектор, работещи по темата осиновяване, и утвърдена със заповед на Министъра на труда и социалната политика програма за обучение на кандидат осиновители, следва да подобри и стандартизира подготовката на кандидат-осиновителите от доставчиците на услугата. Важно е да се отбележи обаче, че остава отворен въпросът за същинската оценка на кандидатите, която се извършва от служителите на ОЗД, които са в текучество, претоварени и често с фокус към формалната работа, на които не е известно да е осигурено адекватно обучение за работа по мотивация и оценка на кандидат-осиновители в съответствие с актуалните промени, както и супервизия в помощ на тяхната ежедневна работа „на терен“.

С изменения в Кодекса на труда от 1 юли 2018 г. се създаде възможност за всички осиновители на деца до 5-годишна възраст да ползват отпуск за период от 365 дни от деня на предаване на детето за осиновяване. Макар и положителна, тази стъпка е частична, тъй като поставя в позиция на дискриминация по възраст осиновените деца, както и техните родители-осиновители, тъй като се отнасят само за случаите, в които детето не е навършило 5 години. Становището е подкрепено от специалисти, Омбудсмана на Републиката и решение на Комисията за защита от дискриминация (КЗД №239 от 11.07.2018 г.). Последното е обжалвано от МТСП, което подсказва подценяване или отхвърляне на проблема. Важно е да се отбележи, че целевият отпуск при осиновяване, е

с цел възможност за изграждане на качествени връзки в новосформираното семейство, адаптация на детето в новата среда и ежедневно интензивно участие на родителите в този изключително важен период.

Агенцията за социално подпомагане продължи, в нарушение на изискванията на Семейния кодекс, да не изпълнява задължението си за създаване на Национална електронна сертифицирана система за децата, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване (чл.83, ал.1) и на Национален регистър на осиновяващи за пълно осиновяване (чл.85).

Все още липсват задължителни услуги за подкрепа на дете и родител-осиновител, в след-осиновителния период. Мониторингът извършван от Отделите „Закрила на детето“ е формален, често без реална подкрепа и чувствителност към миналото на деца и осиновители и техните индивидуални травми. С новосформираните семейства не се работи превантивно, а едва след заявен проблем. Натрупаната информацията не се обработва и анализира с цел разпознаване на индикатори, извеждане на добри практики и промени в практиката и законодателството.

Все още липсва подкрепа при избор на подходящ подход за не създаване, или ако вече е създадена, за щадящо разкриване тайната на осиновяване, така че детето да не се чувства излъгано и предадено. Необходимо е фокусирано в тази посока обучение не само на кандидат-осиновителите, в рамките на тяхното обучение, но така също и на социалните работници, доставчиците на социални услуги, и на служителите в системата на образованието.

Липсва задълбочен качествен и количествен анализ, както и обосновка на причините за намаляване, броя на вписаните в Регистъра за осиновяване деца, както и относително ниския брой на осиновяванията при относително еднакъв брой деца отглеждани извън семейна среда, и относително еднакъв брой кандидат осиновители.

АСП значително подобри информацията за процеса и процедурите по осиновяване в България на сайт си. Въпреки това информацията, която получават кандидат-осиновителите български граждани, живеещи в страната е незначителна в сравнение с информацията предоставяна на кандидатстващите по международна процедура. В по широк план, важно е да се отбележи, че липсва цялостна държавна политика в подкрепа на осиновяването, която да запознае обществото с ползите и възможностите, които то дава, както и обективните недостатъци, които то крие, особено в контекста на демографска криза и репродуктивни проблеми на част от българските семейства.

Състоянието на приемната грижа през 2018 г.

- През 2018 в приемни семейства са настанени са общо 2044 деца, 2000 семейства.
- Отчетените данни по месеци показва, че най-много настанявания през 2018 г. има през юли и август.
- Най-голям брой деца с увреждания са настанявани през 2016 г. (53), а през 2018 г. – 17. Преобладаващият брой деца са от възрастовата група 6 – 14 г. (46), децата от 3 до 6 г. са 22, а тези от 0 до 3 г. и от 14 до 18 г. са по 15.
- За трите години през приемна грижа, независимо от продължителността на престоя им, през приемни семейства са преминали 4 600 деца.
- Децата през 2018 г. попадат в приемни семейства основно от родните им семейства (84,5%), от специализирана институция – 10%, а от ЦНСТ или друга институция в общността – 6%.
- Тенденцията за най-голям дял на децата от възрастова група 6-14 г., се запазва. Най-малко деца в приемна грижа са на възраст между 14 и 18 г.
- През 2018 г. половината от децата, напускащи приемна грижа, са осиновени, 15% са пренастанени, 5% са настанени в ЦНСТ, 3% са върнати при близки и роднини, 2% са навършили пълнолетие и са напуснали приемната грижа. 1 дете е починало.
 - 586 са осиновените деца - 27 са децата, осиновени от приемните си родители; националните – от други осиновители с местоживеење в страната, са 408; а международните осиновявания – 151.
 - През 2018 г. 52 деца с увреждания са изведени от приемните семейства и настанени основно в защитени жилища.

Като причини за незаеетост на приемните семейства могат да се посочат:

- новоутвърдени приемни семейства;
- стартирала процедура по опознаване и адаптиране;
- в процедура по подбор на подходящо приемно семейство за конкретно дете;
- предстояща процедура по настаняване на дете;
- заявено желание да се грижат за дете с различен профил от наличния в съответната област;
- предложено дете за настаняване и последвал отказ от приемното семейство;
- заявено желание от страна на приемни семейства да не се настанява дете за определен период, поради лични причини;
- предстоящо заличаване от Регистър;
- прекратено настаняване на дете;
- други причини (например, смяна на местоживеењето на приемното семейство; починал член на приемното семейство; ПС, осиновило детето, за което полага грижи, но все още не желае да бъде заличено от Регистър и т.н.).

В годината, в която приемната грижа беше атакувана непрекъснато, приемните родители помогнахте. На бедни.

Вие спасихте Коледата на много деца!

Скъпи приятели, помните ли семейството от Бургас, за което ви разказахме преди седмица? С голяма благодарност към всички, които подкрепиха идеята ни да помогнем, ви информираме, че са набавени нужните материали за покрива. Изпратени са прекалено много дрехи, обувки и хранителни продукти. Кмета на Бургас предостави обзаведено жилище за бедстващи, в което да се настани семейството. След Нова година, когато даде време ще се предприеме ремонт на тавана и покрива.

Павлин е бащата на тези две прекрасни деца. Неговата къща е изгоряла при пожар. Семейството е живяло в къща с шест стаи, като при пожар са изгорели четири и са останали две, които някак си е пригодил за "живеене". Общата площ е около 30 кв. метра. В едната стая спят всички, а другата се ползва за всичко. Вътре температурата е почти като навън. И въпреки, че всичко от пожара е черно и опушено, в къщата е чисто и подредено, доколкото позволяват малките размери. Основният проблем е покривът на спалнята, който няма да издържи на сняг. Павлин споделя, че почти не може да спи от страх снегът да не затисне децата му. Хладилникът им бе празен. Таткото е изключително работлив, не искаше пари, а просто материали, за да стегне покрива и да спят без страх, че утре може би няма да се събудят.

Непридружените деца – мигранти във фокуса на работата ни през 2018 г.

Близо 100 специалисти преминаха обучение за приемна грижа за непридружени деца - мигранти

Близо 100 социални работници, специалисти по приемна грижа и експерти по правата на непридружените деца – мигранти преминаха през обучение за прилагане на модела за приемна грижа за непридружени деца – мигранти. Специалистите от различни държавни институции, отдели за закрила на детето, общински екипи по приемна грижа и социални услуги в общността от София, Сливен и Хасково участваха в двудневно обучение, в рамките на което се бяха представени културните, социалните и етническите особености на децата – мигранти. Обученията бяха насочени към професионалисти, които работят с приемни родители и имаха за цел да развият техните знания и умения заедно с приемните родители да подпомагат непридружени деца-мигранти и уязвими деца от различен етнос и националност. Част от обучителния пакет бе и представянето на методика за разработването на индивидуален проект за по-лесна адаптация в общността и самостоятелен живот на децата.

Приемната грижа за непридружени деца – мигранти е една от възможностите, която националното законодателство допуска като мярка за закрила на тези деца в риск. Според Конвенцията на ООН за правата на децата, всяко дете, което е в риск, бежанец или бягащо от военен конфликт, има право на закрила, образование, достъп до здравеопазване и социална адаптация в общността, както всяко българче в риск. Въпреки разписаните правила, обаче, дискусиите в обученията показаха, че специалистите не се чувстват достатъчно готови и не познават в голяма степен задълженията на всеки един участник, ангажиран с предоставянето на закрила на непридружени деца – мигранти. В тази връзка в рамките на обучителните сесии бе осигурено пространство за обсъждане на

индивидуалните и екипните роли на всеки един, ангажиран с процеса по закрила на децата-бежанци

Участниците имаха възможност да се запознаят със спецификата на детството, прекарано в бягство, както и на културните и социалните норми, които определят общуването и оказването на подкрепа на всяко дете, нуждаещо се от закрила. В рамките на обучителна сесия бяха представени казуси от националния контекст, които да развият компетенциите на участниците по отношение на диалога, екипността и работата по случай.

Експерти на Ноу-хау центъра за алтернативна грижа за деца представиха метода за създаването на индивидуален план за всяко дете, базиран на нагласите, ценностите, уменията и знанията на детето, както и на контекста на пребиваването му в България. Обучители на социалните работници бяха експерти по социална работа, специалисти с опит в предоставянето на правна помощ на мигранти, както и приемни родители с опит в управлението на екипи от социални работници. Ани Арутюнян – Стаменова, консултант на НАПГ, представи модулите, свързани с културните особености на децата-мигранти, правния режим на пребиваването у нас на непридружени деца – мигранти, достъпът до закрила, както и междуинституционалното взаимодействие, а Таня Ганева от НАПГ работи с участниците за прилагането на приемната грижа за непридружените деца – мигранти в националния контекст на системата за закрила на детето.

В рамките на обученията се достигна до общия извод, че у нас би била приложима приемна грижа, в която не се пристъпва към реално настаняване на непридружените младежи (които към момента са около 30 и са на възраст от 14 до 18 години), като е постижимо приемните родители да предоставят „частична“ приемна грижа, като влизат в ролята на ментори и са доверени лица за младежите, които ги подкрепят в социалната им адаптация, докато пребивават в страната и в приемателните центрове у нас. Това може да се случва чрез системни посещения, извеждането им извън центъра и предоставянето на дневна грижа, придружаване до училище, спортни клубове, здравни институции и др.

Погрижихме се и за децата с увреждания. 27 деца получиха помощ от нас.

Националната асоциация за приемна грижа подкрепи деца с увреждания в Плевен, Хасково и Видин. Инициативата в рамките на проект, финансиран от Агенцията за хората с увреждания, изпълняван в партньорство с Фондация „Булгари“, насърчи социалната адаптация на деца в приемни семейства с проблеми от аутистичния спектър, хиперактивност с дефицит на внимание и интелектуални (умствени) затруднения.

Инициативата с децата включваше и провеждането на индивидуални сесии с психолог чрез използването на специализирана апаратура за мозъчна стимулация и подобряване на функционалното и менталното състояние на децата с увреждания. Децата имаха напълно безплатен достъп до мозъчен стимулатор за неинвазивна светлинно-звукова стимулация на мозъка, който в рамките на 18-24 сесии води до релаксация и драстично редуциране на стреса. Програмите му позволяват третиране на безсъние, тревожност и депресия. Терапията се провеждаше и по време на други дейности, например, ако детето е твърде напрегнато, не може да стои на едно място и не е в състояние да „дочака“ ефекта на релаксацията.

Апаратът за биологична обратна връзка и игровия софтуер за тренинг на концентрация на вниманието е втората придобивка, която е на разположение на децата с увреждания, на които НАПГ помага. Технологиата позволява в реално време да се оцени колко релаксирано или концентрирано е детето и, ако има промяна, то технологията променя отговора си съобразно вътрешното състояние на детето. С използването на комбинацията от мултимедийна технология, децата имаха възможността да навлязат в едно напълно ново измерение на овладяване на умения за саморегулация. В рамките на проекта психологът Румен Колев работи пряко с децата в Плевен, Хасково и Видин и предостави индивидуални консултации на приемните родители. Като част от инициативата бяха и срещите и обученията за социални работници, ангажирани с приемната грижа.

Освен това психологът проведе и физически активности-игри за развитие на когнитивните функции (памет, внимание, възприятие, мислене, въображение, интелект) при децата - участници в инициативата. Тези адаптирани физически активности имат изразено занимателен характер, чиято цел е развиване на познавателната, психомоторната и емоционална сфера при децата. Физическите активности са такива, доколкото те постигат тези свои цели чрез тялото и неговата механика, а не чрез налагане на сложни за децата физически упражнения, присъщи на учебните планове по физическо възпитание и спорт.

Бяха проведени и групови занимания с родителите и децата.

Лобирахме за образователни промени. Защото всичко тръгва от училище!

Заместник-министърът на образованието Деница Сачева и представители на Националната асоциация за приемна грижа обсъдиха предизвикателствата, които срещат приемните родители и учителите, обучаващи деца в приемни семейства. Изпълнителният директор на асоциацията на приемните родители Александър Миланов и приемният родител и координатор за област Хасково Таня Ганева представиха случаи на различно третиране на децата от приемни семейства в училища и детски градини в страната. „Децата от приемни семейства често имат проблеми в училище, защото

приемните семейства са едно от малкото нормални неща, които са им се случвали. Преди това образованието в техния живот и тяхната социализация не е приоритет на много от родните им семейства. И поради тази причина е необходимо учителите да са повнимателни, разбиращи и подкрепящи, а не третиращи приемните деца непременно като проблемни“, коментира Александър Миланов от НАПГ. От своя страна заместник-министърът на образованието Деница Сачева подчерта, че за образователната система всяко дете може да бъде дете в риск, без значение от какво семейство е отглеждано и възпитавано. „Всеки един сигнал, подаден от Вас, ще бъде проучен. За нас е важно да подкрепим учителите и семействата, независимо дали са родни или приемни, да полагат общи усилия за адаптацията на децата в училище.“, каза заместник-министър Сачева.

Двете страни се договориха да организират регионални срещи в областите с най-много ученици в приемни семейства, на които да обсъдят трудностите за образователната система и възможните решения, както и това, което ще подобри диалога между приемните родители и образованието. „Образователната система решава проблемите на семействата и децата, натрупани във всички останали – социалната и здравната, например. Моя задача като заместник-министър е да работя за това всички системи да работят за интереса на децата“, допълни заместник-министъра. Тя предложи по време на посещенията в страната да се организират публични лекции с участието на студенти от педагогическите и социалните специалности, насочени към общите действия и отговорности за интеграция на децата, преживели травми, в образователната система.

НАПГ и МОН се договориха още да издадат и тиражират в училищната система учебна книжка, която дава насоки на педагозите как да разпознават трудностите на децата, лишени от родителска грижа, както и как да реагират на специфичните проблеми и предизвикателства. „Вярвам, че проблемът не е в децата, а във взаимоотношенията и комуникацията между възрастните, които са ангажирани с тях. Трябва да направим всичко възможно да подобрим общуването между заинтересованите възрастни и по този начин да помогнем и на децата.“, коментира заместник-министър Деница Сачева. Асоциацията за приемна грижа препоръча в преквалификацията на учителите в регионите с голям брой деца, настанени в приемни семейства, да се провеждат обучения за спецификите на приемната грижа, участниците в нея, както и подходите за подкрепа на приемните деца в училище.

Двете страни се договориха още да се надгради информационната система, която регистрира учениците, които са обхванати в образователната система, с модул, в който да се съдържа информация за децата в приемни семейства и децата в риск от отпадане от училище. Този модул може да предоставя ценна и навременна информация, която да информира учителя и педагогическите специалисти за проблемите пред децата, настанени в приемни семейства, на базата на които училищният екип да планира и реализира своята подкрепа. Заместник-министър Сачева посочи още, че трябва да се насърчат усилията на социалните работници и учителите, както и на приемните родители, да говорят открито и заедно да търсят решения на проблемите в образователната адаптация на децата. „Не става въпрос за йерархия или деление, а за обща работа, общ интерес и обща грижа за децата, които са имали неравни шансове“, коментира още Деница Сачева.

Говорихме за приемната грижа честно, открито и с разбиране в рамките на Националната годишна среща по приемна грижа

В своето приветствие към участниците Весела Банова, терапевтичен директор на „Дете и пространство“, и Мирослав Долапчиев, председател на Националната асоциация за приемна грижа, подчертаха ключовата важност на партньорството и обмяната на опит между участниците в диалога. За Мирослав Долапчиев бе важно да допълни, че приемната грижа е споделена грижа, в която всеки има своята отговорност. По тази причина той насърчи приемните родители и социалните работници да работят в екип не само на хартия, но и в действителността. Весела Банова заяви, че за нея, като помагач специалист, е важно да се даде увереност на всички, отглеждащи деца, за това че те са изключително важни за детето и от споделянето и техния диалог зависят ключови промени в детството.

В рамките на Националната годишна среща по приемна грижа бяха проведени различни работни сесии с обучително съдържание, в което специалисти представиха обобщение на опита си. Крайната цел на обучителните модули бе да насърчи диалога между всички участници, но и да даде нови знания, умения и компетенции, които да се ползват в практиката.

Елка Налбантова, супервайзор и специалист по приемна грижа посочи, че взаимоотношенията между приемни родители и социални работници зависят от общите, споделени ценности и ясното разбиране на ролите. Тя провокира участниците да обсъждат трудностите, които срещат, както и възможните работещи отговори на това. Бяха коментирани сложните взаимоотношения между социалните работници от областните екипи и отделите за закрила на детето, личностните различия между всички участници и техния различен професионален капацитет, прекомерната контролираща и административна, а не подкрепяща функция на социалните работници над приемните родители, както и трудностите при вземането на спешни решения от приемните родители. Участниците в срещата дадоха препоръки за повече професионални дискусии, общи обучения между социални работници и приемни родители, както и свеждането до минимум на документацията в процеса на приемна грижа. Като общ излезе проблемът с липсата на доверие, както и нереалистичните очаквания в системата, липсата на гъвкавост, постоянно променящата се нормативна уредба и текучеството на социални работници.

„Липсата на дете-центриран подход се отразява пряко върху ангажиментите на всички заинтересовани в приемната грижа“, подчерта Весела Банова. Тя допълни, че приемната грижа е най-модерното изобретение на съвременното ни и решава ключови въпроси за децата в риск. Според нея е много важно да се насърчават всички специалисти, родители и експерти, както и децата, да изразяват мнението си, то да бъде зачитано и решенията да се взимат на базата на общия, информиран избор, а не да бъдат свеждани за изпълнение на един или друг. Заедно с психолога от сдружение „Дете и пространство“ Анет Маринова коментираха развитието на детето в семейството, неговата адаптация в „новите семейства“, както и за това как да се обсъждат случаи в мултидисциплинарна среда. През обсъждането на казуси от практиката, участниците в срещата имаха възможността да дискутират и да говорят за трудните теми за разговор с децата, с други професионалисти, както и разговорите-предизвикателства в семейната среда. В края на първия ден на годишната среща бяха обсъждани различни подходи за действие при поведение, различаващо от очакванията на възрастните, грижата за малки деца с трудно поведение, както и насоки за справяне в предизвикателни комуникативни ситуации със специалистите в системата за закрила на детето.

Вторият ден на Националната годишна среща по приемна грижа започна с представянето и работната сесия на Сами Исомиеми и Хава Рюстем. Той е финландски полицай, отраснал в приемно семейство, а тя - българка, сред първите младежи у нас, напуснали приемните семейства. Те представиха своя личен опит и експертизата си като преминали през системата за закрила. Сами Исомиеми разказа и за своето изследване за причините за това младежи от приемни семейства да бягат от семействата си, както и за начините за превенция на този феномен. Финландецът разказа още за работата си в полицията, за работата с мигранти, както и за „Групата на Оцелелите“, която подкрепя националния омбудсман и правителството за ключовите промени за благосъстоянието на децата и младежите в страната. Сами и Хава работиха и през трите дни на годишната среща с младежите от приемни семейства.

В своя уъркшоп специалистите на Националната асоциация за приемна грижа Владимир Иванов (психолог) и Вера Колешева (супервайзор и експерт по социална работа) представиха опита си като професионалисти в грижата и подкрепата на младежи и тийнейджъри. Пред приемните семейства и специалистите, участници в срещата, двамата представиха различни казуси и обобщиха ключови етапи от развитието на младия човек, като посочиха конкретни стратегии за справяне с трудното поведение. „Водещо трябва да

бъде разбирането, че тийнейджърите в приемни семейства се учат да общуват и да взаимодействат с останалите, благодарение на примера на останалите, но и че в този етап се формират като личности със собствено поведение и отношение към света“, каза Вера Колешева. След тази работна сесия Весела Банова допълни обучението с разглеждането на причините за агресия, автоагресия и формите на насилие при децата. Тя коментира различни родителски стилове и даде примери от практиката си на супервизор на приемни семейства. В рамките на тази сесия д-р Банова представи наръчника за посрещане на деца с трудности в развитието, както и разясни ролята на приемните родители в гарантирането на сигурност на деца без сигурни опори.

В последния ден на Националната годишна среща специалистите на „Дете и пространство“ Ралица Драндарова, Блага Банова и Аделина Иванова, обсъждаха един от основните инструменти за учене и даване на обратна връзка, както и за изследване на опит в помагащите професии – супервизията. Бяха представени конкретни случаи от практиката, а в рамките на групите бяха дадени препоръки и насоки, които да се адресират към системата за закрила на детето. В рамките на срещата участваха и представители на Агенцията за социално подпомагане – екипът на проекта „Приеми ме 2015“ – който имаше възможността да отговори на актуални въпроси и да обсъди конкретни казуси в приемната грижа.

Отличихме „Спасителите на детството“

Четирима приемни родители получиха приза за принос в приемната грижа „Спасители на детството“. Церемонията бе организирана от Националната асоциация за приемна грижа с подкрепата на А1 България. В рамките на събитието бяха отличени още социални работници, осиновители, детски организации и др. Наградите „Спасители на детството“ се връчват за трети път. Водещи на церемонията бяха водещата на БТВ Новините Лиляна Боянова и актьорът Кирил Недков. Заедно с домакините от асоциацията по приемна грижа те посрещнаха повече от 140 специални гости и приятели на споделената грижа за изоставени деца в риск.

„Щастлив съм, че отново споделяме радостта на това да се погрижиш за друг. Защото приемната грижа е обща задача – не само на приемните родители и социалните работници. Вярвам, че всеки ден, в който помагаме на едно дете, правим големи промени за цялото общество“, каза при откриването на наградите Мирослав Долапчиев, приемен родител и председател на Националната асоциация за приемна грижа. Освен него, приветствие към участниците направи и заместник-председателят на Държавната агенция за закрила на детето Валентин Йорданов. Сред връчващите на награди бяха приемни родители, специалисти и общественици.

Приемната майка Ренета Петрова от София получи наградата „Спасител на детството“, след като нейната приемна дъщеря влиза в дома ѝ кризисно, поради кончината на предишната и приемна майка. Малката принцеса е със специални образователни потребности и съпътстваща диагноза – детска церебрална парализа. През двете години, в които са заедно, момиченцето преодолява своите образователни трудности и започва първи клас. В своите думи Ренета Петрова подчерта подкрепата си към майките на деца с увреждания и осъди публичните прояви на ключови политици. Вилена Иванова от Видин е наградена със специалното отличие, заради грижата си за дете, което при постъпването в приемното семейство, е на 8 месеца и тежи 4 кг. Преди да стане приемен родител, третата отличена приемна майка – Мара Ангелова от Карнобат – е работила 10 години като социален работник и като педагог в дом за изоставени деца с увреждания. Мара е отличена за своята инициативност, за това, че сплотява приемните родители и че е открита в комуникирането на проблемите. Приемната майка Иванка Милева от Пловдив е наградена с приза „Спасители на детството“ за усилията, които инвестира в грижата за трудни деца, част от които и тийнейджъри.

Семейство Янкулови от Хасковско са номинирани в категорията „Осиновители – спасители на детството“. Двамата приемни родители, които са станали осиновители в следствие на част от приемните си деца, имат родно дете на 12 години. Като приемно семейство през годините сем. Янкулови са отгледали шест деца. Към момента осиновителите се грижат като приемни родители за момченце на един месец с положителна проба за Васерман.

Специално отличие получи приемната майка Кина Рашева, един от първите приемни родители в страната. Заедно със съпруга си Атанас приемат в дома и сърцето си 4 приемни деца. И четиримата са пълнолетни, завършват средно образование, а единият от тях - и висше. Въпреки, че вече са на пределна възраст, не се отказват и влагат всички сили, в

това да дадат добър старт и образование и на последния младеж. „Когато си тръгнем от този свят, няма да има значение какви дипломи, признания и имоти имаме, а само колко добро сме направили“, казва за своята работа леля Кина. Специално отличие бе връчено посмъртно на социалния работник Светлин Симеонов от Плевен, който има изключителен принос към децата.

Социалният работник Светла Димитрова получи отличие за своята вдеотдайност към каузата и приемната грижа. Три социални центъра за деца – Общностния център в Ямбол и комплексите за социални услуги в Пловдив и Монтана бяха отличени за съпътстващата си подкрепа към приемните родители, както и за това, че развиват приемничеството в своите региони.

Две детски организации бяха отличени с приза „Спасители на детството“. Фондация "Надежда и домове за децата" заради всеотдайността и грижата им към децата в бедност, както и за подпомагането на приемните родители на новородени и деца с увреждания с материални дарения. УНИЦЕФ - България получи приза за своя принос в системното развитие на приемната грижа чрез създаването на първия областен модел по приемна грижа.

За своята подкрепа към приемната грижа „Спасител на детството“ стана и община Смолян. Компанията БУЛМАГ получи награда за своята подкрепа към приемната грижа и към децата в приемни семейства.

В рамките на специалното събитие Националната асоциация за приемна грижа отбеляза деветия си рожден ден и Деня на приемния родител.

Запознайте се с Марти*!

До скоро вместо раница, на крехките си рамене е носил грижи и отговорности...

Марти е израснал в гето, неглижиран и необичан! Душата и тялото му са белязани от рани... Грижил се е за по-малката си сестричка...

От скоро той и сестра му имат семейство! Приемно семейство! ♥

За първи път някой вярва в тях! ♥

Марти все още не може да обича! Все още не се доверява на никой... Все още се учи на елементарни неща...

Марти е от децата с етикет "Трудно дете"...

Вярваме, че всичко това скоро ще е просто част от историята...

Приемната грижа спасява и връща детството! ♥♥♥

Не дърпайте децата си от Марти, когато играят с него на детската площадка!

Не бъдете предубедени, когато видите цвета на кожата му!

Не правете скандал, когато той реагира по-грубо, отколкото очаквате!

Зад Марти има история! Тежка история...

Като Марти има хиляди деца... А те са навсякъде около нас

Изпратихме 300 ученици с раници от AI

*Името на детето е променено.

Леля Кина вече не е приемен родител. Направи достатъчно!

През 1998 г. в България за пръв път се заговаря за приемна грижа. Кина и Атанас Петрови са едни от първите, които се осмеляват да приемат предизвикателството да бъдат приемни родители. И днес почти 20 години по-късно е време за равностойност. За 18 години Кина и Атанас дават дом на 4 деца с тежки житейски истории и се борят всеки ден за тяхното успешно порастване, което е придружено с редица перипетии и трудности за които те могат да разкажат дълго и вълнуващо. Работата е трудна. Постиганията не са перфектни. Вероятно има и провали. Факт е обаче, че тези четири деца, вече са пълнолетни млади хора, поели по своя път и все още пазещи връзката с техния приемен дом.

Кина Петрова сподели, че най-трудно за нея през тези години е било да придружава децата, когато се е налагало да бъдат лекувани в болници. Трудни са били ситуациите, когато не е знаела какво да направи, за да преодолее проблеми както с грижата за децата, така и с административните процедури. На въпроса дали си е мислела да се откаже, тя категорично отговори "Не, никога". А на въпроса как са се разбирали със съпруга си по време на грижите за децата, г-жа Петрова отговори: "Той е награда в живота ми, винаги съм разчитала на подкрепата му. Човек е нищо без стабилен партньор, на който може да се довери."

Семейство Петрови се оттеглят от активна дейност като приемни родители, но техните планове не свършват с това, те ще продължат да поддържат връзка с порасналите приемни деца и да споделят своя опит. Г-жа Кина Петрова с усмивка споделя, че би написала и книга.

Заведохме близо 100 деца и техните приемни родители на море

Традиционното лятно приключение за хлапета от 3 до 13 години се погрижи за доброто и интересно лято на близо 100 приемни деца и приемни родители.

Те заедно се насладиха на лятото и синьото море!

Благодарим за подкрепата на всички наши приятели, партньори и всеки, който дари от времето си, за да успеем да зарадваме децата!

Нашите отличници и през 2018 г. получиха стипендиите „Продължи“.

Шакир записа песен

Шакир, стипендиант на програмата “Продължи”: “От много малък обичам да пея, но винаги се случваше така, че не ми достигаше кураж. Тази година с двама връстници направихме първата песен за мен. След това издадох втора. Може клипът да не е професионален, но стъпка допостигна моята цел. Тя е да покорявам сърцата на хората и да ги накарам да разчупят ежедневието си с моята музика. Средствата, които получих като стипендия, подпомогнаха това да случи. С тях плащах частните си уроци по пеене и инвестирах в техника за моето мечтано звукозаписно студио, където аз ще творя един ден. В момента то е в начален етап. Парите от моята стипендия ми помогнаха да закупя “бюджетна” апаратура. Разбира се, с пари ми помогнаха и приемните ми родители. Благодаря за това, че се оцени моята упоритост в училище, защото не е лесно да изкарваш високи резултати, особено със счетоводството, което аз уча.”

Националната асоциация за приемна грижа и because и тази година подкрепиха стипендианти с много добър успех от 7 до 11 клас от приемни семейства. Гордеем се с техните постижения!

Валя, която отиде на стаж с парите от стипендията „Продължи“

„Аз съм Валя и съм стипендиант по програмата „Продължи“ за трета година. Благодаря, че оценихте и възнаградихте труда и усилията ми. Помощта, която ми оказахте, беше много полезна за мен. През миналата година със спестената стипендия си платих курс за маникюрист. Част от сумата тази година дадох за зъболекарско лечение, а с другите пари ще замина в „Златни пясъци“, за да изкарам два месеца платен стаж по специалността си. Помощта, която ни оказват в приемните семейства е голяма, но аз се чувствам по-полезна и спокойна, когато мога сама да посрещна някои свои потребности. Така се чувствам по-самостоятелна и сигурна. Радвам се, че има такива организации като тази на нашите приемни родители, които поощряват нашето образование. Вярвам и, че даването на пари за стипендии насърчава всички ни да постигаме повече успехи.“

През 2018 година Националната асоциация за приемна грижа и BCause: в помощ на благотворителността подкрепиха 12 ученици от приемни семейства от 7 до 11 клас. Стипендиите се осигуряват от индивидуални и корпоративни дарители. Гордеем се с нашите стипендианти!

Подарихме 40 колелета на деца в приемни семейства

За трета поредна година велоработилница 1bike стартира кампанията „Колело за смет, за дете велосипед“. В партньорство с магазини Drag Zone веломайсторите поправиха стари велосипеди, а после направиха лятото на десетки деца по-щастливо. През 2018 г. искахме да зарадваме 100 деца, които са лишени от родителска грижа и са настанени при приемни семейства. Партньор на инициативата е Националната асоциация за приемна грижа, която е единствената родителска организация, защитаваща правата на децата в приемна грижа.

За разлика от предишните години, когато кампанията бе концентрирана в определени градове, през тази тя ще достигне до деца от цялата страна.

Приемната грижа за деца с увреждания е възможна, когато има услуги и подкрепа. Без тях ще се провалим.

Приемната грижа за деца с увреждания, включително тежки увреждания, може да бъде реалност, когато системата за закрила на детето и подкрепящите услуги са налични, ангажирани са с детето и разпознават неговите реални трудности и потребности. Това стана ясно по време на работна среща, организирана от фондация „Лумос“ с партньорството на Националната асоциация за приемна грижа и Агенцията за социално подпомагане. В срещата от страна на асоциацията по приемна грижа представяне направи Галя Маринова – Паскалева, координатор на НАПГ за област Смолян, която има и опит в грижата за дете с физически увреждания. Освен нея, в дискусията участваха и приемните родители Кремена Борисова от Силистра и Татяна Ганева, която полага грижи за дете с увреждане от дома за деца с увреждания в с. Петрово, Старозагорско. В срещата участва и Дима Стоянова, която се грижи за момче от закрития вече дом в с. Крушари. Тя представи много емоционално своята история и даде повод за диалог на участниците.

“Приемната грижа за деца с увреждания трябва да бъде локализирана в местата, в които има достатъчно добре развити услуги в общността и където е поставена медицинската грижа”, каза пред участниците Галя Маринова. В момента приемната грижа у нас за тези деца се случва основно от единични приемни родители, които имат много лична мотивация, а в другия случай – когато деца с увреждания се настаняват като здрави, а в приемната грижа се развива или доказва увреждането. Основен страх пред приемните родители е неизвестността, която очаква децата с увреждания, които навършват 18 години и за които алтернатива са домовете за възрастни с увреждания. Подобно “преместване”

при формалното навършване на пълнолетие и настаняването на младежите с увреждания в институции, вероятно рязко ще повлияе на качеството им на живот и ще влоши здравословното и емоционалното им състояние, коментира Галя Маринова.

В рамките на събитието приемните родители и специалистите имаха възможността да участват в работни групи, в които да коментират случаи на настанени деца с увреждания. Те дадоха своите препоръки към системата за мониторинг и контрол, както и към системата за закрила на детето.

През месец април 2018 г. 168 деца с увреждания се отглеждат в приемни семейства с доставчик община. Това съобщи заместник-министърът на труда и социалната политика Росица Димитрова. Тя подчерта, че тази социална услуга е припозната като най-добрата в случаите, когато децата не могат да останат в биологична среда и за превенция на институционализацията. Според нея приемната грижа, като алтернативна социална услуга трябва да се развива, да става още по-разпознаваема и по-качествена, за да има резултат в подкрепата на децата и семействата. Зам.-министър Димитрова заяви, че увеличаването на броя на приемните семейства не трябва да се разглежда само като количествен показател, а и като качествен подбор и обучение на приемните родители, за да има пълноценна интеграция на децата с увреждания, включително и на децата с тежки множествени увреждания.

ПЕТЪР*, НА 11 МЕСЕЦА, 3 КГ.

История от реалността.

Изглежда тежко и жестоко. Но, уви, е факт. Петър* е на 11 месеца и тежи 3 кг. Преди да отиде в приемно семейство, малкият Петър е отглеждан от родното си семейство. Няма да обвиняваме никого.

Приемните родители на Петър ще се опитат да му дадат спокойно детство, но преди това ще трябва да навакса килограми. Ще трябва и тонове любов. Които “печалбарите” ще трябва да инвестират в това дете.

За нас е важно, че приемната грижа спасява детството.

И създава личности.

Обучихме социални работници да работят с непридружени деца мигранти

Националната асоциация за приемна грижа проведе обучение на 15 приемни родители, социални работници и експерти по приемна грижа за реализирането на приемна грижа за непридружени деца-мигранти. В обучението се включиха социални работници от отделите за закрила на детето, от областните екипи по приемна грижа, приемни родители и застъпници за правата на човека от неправителствени организации, ангажирани с мигрантските проблеми. Експертите преминаха през обучение по модела за алтернативна семейна грижа (Alternative Family Care (ALFACA)). Това е модел за предоставяне на приемна грижа на непридружени деца-мигранти, който е развит на базата на дългогодишния опит на нидерландската неправителствена организация NIDOS в партньорство с белгийски, немски, чешки и датски организации, които работят с деца-бежанци и мигранти. ALFACA представлява набор от теоретично-обосновани похвати, добри практики и дейности, чиято ефективност е утвърдена в няколко страни от ЕС.

В рамките на обучението обучителите Питър ван де Пол и Кеталайн Съливанс от холандската организация Нидос, заедно с участниците, разгледаха различни теми от методологията ALFACA, сред които основни акценти в работата с непридружени бежанци и тяхната специфична ситуация, развитието на грижата за непридружени деца. Изследвани и дискутирани бяха специфични въпроси, свързани с психологическото благополучие, рисковете за безопасността, както и работата в межкултурна среда и културните различия на непридружените деца-мигранти.

Специалистите, участници в обучението, преминаха през обучителни модули за социалната работа и ролята на социалните работници и приемните семейства при настаняването в приемно семейство на непридружени деца-мигранти, бяха разгледани различни казуси за специфичната грижа в приемни семейства от същия етнически произход, както и местните приемни семейства.

Тридневното обучение е част от дейностите по проекта за развитие на приемна грижа за непридружени деца мигранти в Европа PROFUCE. Проектът се реализира в различни региони на България, Гърция и Италия, като водеща организация в реализирането на инициативата е Istituto degli Innocenti di Firenze. В България Националната асоциация за приемна грижа си партнира с Ноу-хау центъра за алтернативни грижи за деца (НБУ). За България регионите, в които ще се реализират дейности по одобрение и обучение на приемни родители за деца-мигранти са областите Перник и София, Видин и Хасково.

По време на обучението участниците бяха посетени от заместник-министъра на труда и социалната политика Росица Димитрова, която насърчи професионалистите да развиват знанията и компетенциите си в областта на тази специфична приемна грижа. Заместник социалният министър се срещна лично с обучителите от холандската неправителствена организация, за да научи опита на Холандия в закрилата на непридружени деца-мигранти. Питър Ван де Пол и Кателайн Съливънс представиха основните резултати от проведеното обучение и дадоха обратна връзка относно предизвикателствата, които стоят пред българската страна за качествената приемна грижа за непридружени деца-мигранти.

Младежите ни ходиха на лагер. Два пъти. И се учиха на сериозни неща.

Мегатумният Костадин Зашев от Strong by Science разказа на младежите от приемни семейства за диетите и рисковете от диетите в интернет, както и за правилните начини да се храним и да спортуваме. Машината Коста е персонален треньор с повече от 13 000 индивидуални тренировки зад гърба си. Той отдели от времето си, за да разкаже на момчетата и момичетата, че е опасно да правим диети просто ей така и че има добри начини да направим хубаво тяло. Коста разби митовете за алкалните диети, за хранителната непоносимост, за диетата според кръвната група, за 90 дневната диета и др. Освен това разказа и за това коя е

правилната диета и какво основополагащо значение има калорийният дефицит. Страхотен лектор, супер интересен и увлекателен. #strongbysince

Страхът победи в Плевен. Или бяхме подведени.

Приемната грижа винаги е била въпрос на партньорство и на взаимно учене и подкрепа между специалистите в процеса, каза изпълнителният директор на Националната асоциация за приемна грижа Александър Миланов пред приемни родители в Плевен.

Срещата с приемните родители бе по инициатива на НАПГ във връзка със 38 сигнала от приемни родители, в които се коментират “влошени” отношения между приемните родители и местния областен екип по приемна грижа.

В рамките на срещата, в която участваха Огнян Христов, ръководител на проекта “Приеми ме 2015” и Надя Недкова, координатор на проекта, сигналите, които бяха получени от НАПГ не получиха

потвърждение. “С огромно съжаление трябва да посоча, че нито един от приемните

родители, сигнализирали в НАПГ, не събраха смелост да застанат открито и с имената си зад своите твърдения. С болка трябва да призная, че това компрометира НАПГ и нейните усилия за застъпничество и подкрепа.”, коментира Александър Миланов. Пред участниците той посочи, че асоциацията за приемна грижа има политика за подаване на сигнали и жалби и че нито един от сигналите, подадени в асоциацията, не е анонимен.

НАПГ приветства усилията на ръководството на проекта “Приеми ме 2015” да се срещне с приемните родители и готовността да чуе лично проблемите в региона. “Ние вярваме в партньорския подход и благодарим за това, че АСП откликна на поканата ни, както и за конструктивния и открит подход в общуването с приемните семейства.”, коментира Александър Миланов от НАПГ.

Сигнализирахме Комисията за защита от дискриминация заради неравното третиране на приемните родители

Националната асоциация за приемна грижа подаде сигнал до Комисията за защита от дискриминация относно неравното третиране на професионалните приемни родители, сравнено с другите професионалисти по приемна грижа на общинско и областно ниво.

В жалбата се посочва, че професионалните приемни семейства получават допълнителна квалификация, а приоритетно в професионални приемни семейства се настаняват деца до тригодишна възраст, деца с увреждания, деца-жертви на насилие или трафик, деца, спрямо които е приложена мярка “полицейска закрила”, както и деца при условията на заместваща грижа. Размерът на възнаграждението на професионалното приемно семейство е както следва: за 1 настанено дете – 150% от минималната работна заплата, за 2 деца – 160% от минималната работна заплата, за 3 или повече настанени деца – 170% от минималната работна заплата.

Социалните работници, които са част от процеса по приемна грижа и са наети от Областните екипи по приемна грижа, са наети на срочни трудови договори. Професионалните приемни родители са наети на граждански договори. И социалните работници, и приемните родители са част от един екип, изпълняват сходни дейности, наети са по критерии (социалните работници – по критерии, зададени от АСП, приемните родители – по критерии, заложи в Закона за закрила на детето и Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях).

В следствие на това неравно третиране приемните родители са по-непривилегировани и търпят вреди:

- Не могат да ползват обезщетение за временна нетрудоспособност (наетите социални работници на трудов договор могат да ползват обезщетение при заболяване). При наличието на онкологично или друго тежко заболяване, децата биват извеждани от приемното семейство, гражданският договор се прекратява, а приемният родител е лишен от доходи.
- Не могат да ползват обезщетение за безработица (При извеждането на детето от приемното семейство до следващото настаняване на дете може да минат между месец и година, в което приемният родител не може да се възползва от обезщетение, на каквото имат право социалните работници на трудов договор);

- Не могат да ползват платен годишен отпуск (каквото се полага на социалните работници, наети по проекта “Приеми ме 2015”);
- Не могат да ползват в пълния обем обезщетение за майчинство, професионална злополука или друго (на каквото имат право социалните работници, ако в процеса на работата си по проекта родят или пострадат);
- Приемните родители не могат да получават кредити от банки (поради липсата на трудови дългосрочни отношения) или да закупуват стоки на лизинг.

“Ние съзнаваме, че нормативната уредба по отношение на трудовото законодателство в областта на приемната грижа не е достатъчно ясно и има съществени пропуски. Но докато се решат ангажирано въпросите за статута на приемните родители, близо 2000 приемни родители са оцетени и не могат да ползват пълния си обем права, не са обект на социална закрила, при това, че извършват високорискова, емоционална и трудна обществена задача – да полагат грижа в собствените си домове за деца, жертви на насилие и злоупотреби, трафик, деца с увреждания и в риск и др.”, коментира по повод жалбата програмният мениджър на Националната асоциация за приемна грижа Гинка Илиева.

Националната асоциация за приемна грижа сигнализира Комисията за защита от дискриминация, за да повдигне постави отново въпроса за социалната сигурност на приемните родители, но и за да допринесе за обществения диалог за труда на приемните родители. “Надяваме се чрез този сигнал да успеем да насърчим законодателя да намери разумно, основано на закона, решение относно социалната сигурност на приемните родители.”, коментира от своя страна председателят на НАПГ Мирослав Долапчиев.

Отново на прицел.

Във връзка с репортажа на БТВ, излъчен в централната новинарска емисия, на 01.01.2018 г., Националната асоциация за приемна грижа се чувства ангажирана да представи повече информация и детайли относно изнесените данни.

Факт е, че по-малко са новите приемни родители в сравнение със заличените за 2017 година. Това е така, защото Агенцията за социално подпомагане, чрез проекта си “Приеми ме 2015”, заложи на качеството на приемната грижа, а не на количеството. С други думи, въведе се планиране за потребностите на областно и регионално ниво от приемни родители. Така се наложи нов подход за набиране на приемни родители – за деца, които реално живеят в областта и за които има реална нужда от приемна грижа. Вече е по-трудно да се кандидатства за приемен родител с профил за дете, различно от конкретните потребности на региона. НАПГ приветства усилията на АСП за това и вярва, че тази стъпка е първата крачка в развитието на качествена приемна грижа. Съобразно планирането, през 2018 година ще бъдат търсени близо 600 нови приемни семейства, повечето от които ще бъдат за новородени и малки деца, деца с увреждания, непридружени деца и др. Следователно е абсолютно некоректно да се прави механично сравнение между наетите и заличените приемни семейства.

В телевизионния репортаж се посочва, че много приемни семейства в България (в частност Хасково, Благоевград, Шумен) са заличени заради “случаи на злоупотреби, проявена агресия или отказ за продължаване на грижата”.

Важно е да се отбележи, че през 2016 година от регистрите за приемна грижа в цялата страна са заличени 235 приемни родители, а през 2017 – 230. Като водеща причина за заличаването на приемните родители е личното желание на приемните родители да се

откажат от това да са приемни родители. Промяната на семейната динамика и обстоятелствата в приемното семейство е другата водеща причина за заличаването на приемни родители. Такава промяна може да бъде наличието на тежко заболяване на приемния родител, което не позволява качествена грижа за детето, промяна на адреса и преместване в друга област, смърт на приемния родител. Причина за заличаване от регистъра може да бъде и установяването на лоша грижа, отказ от партньорство и сътрудничество със социалните служби и родното семейство, неуспешна адаптация на децата в приемното семейство, невъзможност за справяне с кризите на децата и рисковото им поведение и др. Но отново е некоректно е да се внушава и обобщава, че са налице много случаи на злоупотреба и възпитание с насилие.

Само за информация - през октомври 2017 година са заличени 23 приемни семейства. От тях 18 са заличени по тяхна собствена инициатива. 1 приемно семейство е поискало заличаване, защото е осиновило приемното дете и не е пожелало да приема други деца в дома си. 1 приемен родител е заличен по инициатива на социалния му работник, заради здравословни проблеми и напреднала възраст. 1 приемна майка е посочила, че след извеждането на приемно дете не е готова да се грижи за друго. При едно семейство в Разград едно семейство е установено недобро качество на грижата. Едно семейство в Плевен е заличено, след като е отказало да се грижи за изоставено в родилното отделение бебе, след като е било настанено по спешност.

Националната асоциация за приемна грижа не отрича възможни случаи на насилие и недостатъчно изследвана мотивация на някои приемни родители. Да се внушава, обаче, медийно, че масово хора, които използват приемната грижа единствено като източник на доходи, освен, че е обидно, не отговаря на истината.

Бихме искали да припомним, че приемната грижа в България не е лесен процес. По продължителност кандидатстването продължава почти половин година – време, в което приемните родители биват проучвани, обучавани и наблюдавани. Като документи и области на проучване, приемните родители преминават същата оценка, каквато и осиновителите. За да стане българин приемен родител, под неговия “лиценз” се подписват поне 8 социални работници и различни специалисти – двама оценяващи, двама обучители, поне пет членна комисия на областно ниво и един директор на дирекция “Социално подпомагане”. В този ред на мисли е важно да се знае, че ако има приемни родители със спорна мотивация, то това е трябвало да бъде оценено като риск още в етапа на проучване. Когато е налице инцидент с дете в приемно семейство, особено свързан с насилие, отговорност трябва да се търси и от служебните лица, които осъществяват контрол и наблюдение на това приемно семейство.

Приемните родители са най-проверяваните възрастни, ангажирани с грижата за деца. Нито осиновителите, нито близките и роднините, при които държавата настанява деца, нито родните семейства, на които социалните служби връщат изоставените деца след приемна грижа са толкова проверявани. Двама социални работници поне веднъж месечно посещават децата – единият от общинския екип по приемна грижа, а другият – от местния отдел за закрила на детето. Развитието на децата се отразява в информационни карти и се проследява от настаняването до извеждането на детето – нещо, което става ясно и от репортажа на БТВ.

Също така, бихме искали за пореден път да подчертаем, че приемната грижа не е перспективна и доходоносна професия, каквато е журналистиката, например. Приемният родител получава чисто възнаграждение от 89 стотинки на час за своята 24-часова заетост, 365 дни в годината. Това е заплата, която се заплаща за труда на приемното семейство, но не компенсира емоциите, любовта и грижата. Същата сума получава и служител в

социален дом, който работи на график. Длъжни сме да припомним, че приемните семейства у нас работят по граждански договори, което ги лишава от правото на отпуск, болничен, майчинство, възможност да изтеглят кредит от банката или да си купят стока на изплащане. Социална и икономическа сигурност, която журналистите и наетите по трудови правоотношения имат. Приемните родители са единствената алтернатива на децата в беда, още повече, че държавата ще закрие всички домове за изоставени деца до 2025 година. В този ред на мисли е важно медиите, както и цялото общество, да подхождат с разбиране към всички гледни точки в процеса на гарантиране на семейна грижа за деца в риск. Приемните родители имат нужда от подкрепа, а не от обвинения, за повечето от които има и друга гледна точка.

Ние, приемните родители от Националната асоциация за приемна грижа, сме силно натъжени от факта, че в последните три месеца журналистиката лесно се упражнява на гърба на приемните родители. В търсене на сензации и като отразява единични случаи, журналистиката у нас създава обществен образ на приемните родители като на хора, които отнемат децата от бедните родители и печелят на техния гръб. Това категорично не е вярно и натъжава. Защото приемната грижа изисква отношение и разбиране, които са отвъд парите. Утешително за нас е, че въпреки медийния образ на приемните родители, 76% от българите подкрепят децата в беда да растат в приемни семейства, а 50% от сънародниците ни биха поверили децата си в приемна грижа при инцидент.

